

Tittel: Scenebetennelse – en operaroman

Forfatter: Nils Harald Sødal

Forlag: Piratforlaget

Utgivelsesår: 2008

Pris: 298,-

Antall sider: 315

ISBN: 9788281431515

Nils Harald Sødal er åpenbart en mann med mangfoldige talenter; han er statsviter og operasanger og nå altså også forfatter. Han debuterte litterært i 2007 med romanen *For ingens øyne*, som hadde lite eller ingenting å gjøre med hans musikkfaglige side. I sin andre roman, *Scenebetennelse*, har han derimot hentet det meste av handlingen fra musikkens eller snarere operaens verden. Rammen for handlingen er en Carmen-forestilling, mer

Sanselig fra operalivet

konkret den siste produksjonen som ble satt opp i Folketeaterbygningen, før DNO flyttet over til Bjørnvika. Den unge mezzosopranen Stine Tandstad har fått sin store sjanse i hovedrollen. Selvfølelsen er i fritt fall og kjører berg-og-dalbane i takt med sangprestasjonene. Spenningen øker jo nærmere premieren vi kommer. Kontrasten mellom livet i det ekstremt prestasjonskrevende rampelyset og det trivielle hverdagslivet er slående. Ikke til å undres over at Stine privat sliter med å håndtere et A4-familieliv. Hun er samboer med snille, men kjedelige Geir – en drop-out hovedfagsstudent med økonomi- og ryggproblemer. De har et barn sammen og Stine er gravid med nummer to, noe som unektelig er med på å skru opp spenningen. Det gjør det også vanskelig å skille mellom hva som skyldes Stines premierenerver og hva som skyldes graviditeten. Samboeren har heller ingen peiling på musikk, og kløften mellom deres verdener blir derfor stadig større.

Livet bak scenen

Hvert kapittel i boken begynner med en ny scene fra operaen (i notefaksimile). Det er ingen åpenbar sammenheng mellom handlingen i operaen

og bokens handling (selv om Stine tidvis trekker paralleller mellom Don José og andre menn). Sødal gir oss en detaljert skildring av livet bak scenen sett fra sangernes perspektiv: Spillet mellom de ulike aktørene i en operaproduksjon, spenningen mellom dirigent og regissør, mellom den innleide stjernetenoren med stjernenykker og operaens egne solister.

Et sidetema i boken er Den Norske Operas historie, som er tett knyttet til Folketeatrets ditto og som særlig blir målbåret av en av sangsolistene, Ragnvald Gainsbourg. Han har vært på operaen i en mannsalder, er tippoldebarn av Georges Bizet (forfatterens fabulering) og serverer den norske anarkosyndikalismens historie og dens problematiske forhold til det finkulturelle og elitistiske ved operaen som kunstform.

Frastøtende – og besettende

Tittelen «Scenebetennelse» – forfatterens travesti på den fysiske tilstanden – får betegne den frastøtende og samtidig besettende tilstanden som operalivet framkaller hos sine utøvere. Prestasjonsangsten på den ene siden og de motiverende høydepunktene på den andre, når alt stemmer og man går opp i en høyere enhet. Dette er

sanselig og drivende godt beskrevet av Sødal. Man aner at dette må være selvopplevd. Men også skildringen av den kvinnelige hovedpersonen er forbausende troverdig, for eksempel i den innsiktsfulle skildringen av følelsene omkring barnefødsel og spontanabort. Jeg synes Sødal er som best når han beskriver Stines eksistensielle refleksjoner framkallet av jobbens psykisk krevende art. Det er givende for en utøver å lese en så god skildring av livet som musiker. Samtidig er dette såpass allmenngyldig beskrevet at jeg vil tro at også ikke-musikere vil ha glede av den. Og ikke minst kan den gi god innsikt i hverdagslivet til en operasanger, slitet bak den glamorøse fasaden. Generelt er personkarakteristikkene gode, og sikkert skildret, men bifigurene kan av og til framstå litt livløse og endimensjonale, særlig gjennom sine utsagn.

Kjersti C. Peterson

Tips oss om noter eller bøker du synes vi skal omtale. Send en e-post til: noter@musikk-kultur.no eller ring oss på tlf: 23 35 61 00

HISTORIEN OM LØVBERG

Tittel: Aase Nordmo Løvberg – et sangerliv
Forfatter: Guri Sandvik
Forlag: Orkana
Pris: kr 379,-
Antall sider: 198
ISBN: 9878281040823

Aase Nordmo Løvbergs liv høres nærmest ut som en askepotthistorie. Fra å ha vokst opp i ei lita bygd i Troms, ble hun en verdenskjent

sangerinne, professor ved Norges musikkhøgskole og sjef for Den Norske Opera. Hun debuterte 25 år gammel i Oslo i 1948, og fire år etter ble hun engasjert som solist ved operaen i Stockholm, hvor hun tilbrakte nesten 20 år. I tillegg til operasanger var hun en kjent og kjær romanse- og salmetolker. Hun turnerte over hele Norge og hennes stemme var ofte å høre på Ønskekonserter på radio. I fjor fylte hun 85 år, og 60 år etter hennes sangdebut ble denne boka om hennes karriere gitt ut av Mellemygd Mannskor, hvor hun er æresmedlem.

NY, NORSK MUSIKKORDBOK

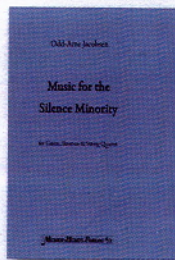
Tittel: Den store musikkordboka
Forfatter: Lorents Aage Nagelhus
Forlag: Norsk Musikforlag AS
Pris: kr 295,-
Antall sider: 272
Forlagsnummer: NMO 12674

Norsk Musikforlag gir ut en musikkordbok på norsk i disse søketider.

Det er prisverdig. Det gått inflasjon i informasjonen gjennom internett, og her får man i hvert fall kvalitetssikret informasjonen. Det ligger mye jobb bak en slik utgivelse. Til forskjell fra hva som finnes på markedet fra før (som er lite) er denne mye mer omfattende og modernisert. Her er det ikke bare de klassiske musikkuttrykk som forklares, men også populærmusikalske genre og termer, musikkteknologiske begreper og etniske musikkinstrumenter og genre blir dekket. Boka er også selektivt illustrert. Som tillegg bakerst i boka får vi blant annet instrumentnavn

på fem forskjellige språk, orkesterinstrumentene i partitur-rekkefølge, oversikt over transponerte instrumenter, besifring og solmisasjon.

MUSIKK FOR GITAR, FAGOTT OG STRYKERE

Tittel: Music for the Silence Minority
Komponist: Odd-Arne Jacobsen
Forlag: Musikk-Husets forlag AS

Pris: kr 225,-
Forlagsnummer: M-H 3310

Musikk for et minoritetsensemble, gitar, fagott og strykekvartett, er kanskje opphavet til tittelen på dette stykket? Jazzgitaristen og samtidskomponisten Odd-Arne Jacobsen er opphavsmann, og i forordet står det at musikken er inspirert av Munchs og Vigelands kunst. Det ble skrevet i 2004 og hadde urpremiere ved åpningen av Edvard Munch-Gustav Vigeland utstillingen i Munch-museet samme år. Musikken er utgitt som partitur og separate stemmer.